Цана асобнага нумару 15 гр.

Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 77 (128). Вільня, Субота 22 Кастрычніка 1927 г. Год III

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Сумныя зьявішчы.

Адбыліся самаўрадавыя выбары амаль што па вёсках усяе Беларусі. Гэтыя выбары, на раду з сумнымі праявамі, паказалі бадай што болей пацяшаючых праяваў.

Але адбываліся і адбываюцца выбары і па местах Беларусі! .. Калі мы маглі запісаць на старонкі беларускіх газэтаў многа радаснага ў адносінах да валасных самаўрадаў, дык, на вялікі жаль, ня можам гэтага зрабіць адносна места.

Натугамі беларускага грамадзянства ў Вільні, у культурным цэнтры Беларусі, на 48 радных да меставое рады прашло толькі двух Беларусаў. І гэтаму мы радуемся, бо і гэта сьведчыць, праўда, аб невялікай, але-ж, ўсё-ж такі нацыянальнай перамозе. У іншых меншых местах Беларусі таксама прыходзілася спатыкаць аднаго—два такіх радных, якія залічылі сябе Беларусамі. Найгорш з усіх паказала сябе Горадня, бо там, на 32 радныя не аказалася аніводнага Беларуса.

А знача, калі мы будзем разглядаць справы беларусызацыі места, дык пабачым вельмі сумныя зьявішчы. У местах Беларусі—беларуская сьведамасьць гэтак стаіць нізка, што запраўды выклікае сум.

Хто пробаваў прыглядацца да меставога жыхарства дык пэўна заўважыў, што вялікая лічба народу, ані сваім укладам жыцьця, ані моваю нічым не выдзеляецца ад вясковага люду, ад сялянства. Чаму-ж гэта, пры якіх-колечы спробах, як напрыклад, самаўрадавыя выбары беларускасьць не праяўляецца?

А таму, што меставае жыхарства ў працягу шматвекавое няволі, будучы ў бліжэйшай сутычнасьці з народамі нас паняволіўшымі паддаліся дэнацыяналізатарскім чужацкім уплывам, а цяпер зьбіўшыся з праўдзівага шляху, або аддаюць свае галасы за чужынцаў, або страціўшы актыўнасьць зусім устрымліваюцца ад галасаваньня. Аб праўдзівасьці гэтага найлепей сьведчыць Горадня.

У Горадні, згодна ўрадавых дадзеных ёсьць 12 тысяч праваслаўнага жыхарства, якіх ніякім спосабам нельга залічыць Палякамі. Гэта людзі (а іх $^{1}/_{3}$ частка ўсяго жыхарства Горадні), або з русыфікаваныя, або проста несьвядомыя Беларусы. І вось, пры гэтакім укладзе нацыянальных адносінаў правіць местам будуць дзьве народнасьці: Жыды і Палякі пры абсалютнай адсутнасьці $^{1}/_{3}$ часткі, якою зьяўляюцца праваслаўныя.

Як вынікае з праяваў самаўрадавых выбараў у местах і як мы ўжо адзначылі, дык беларускі элемэнт па местах зьяўляецца найбалей адсталым ад нацыянальнага руху дзякуючы сваей нясьведамасьці. Апрача таго можна заўважыць і фактычна сьцьвердзіць поўную адсутнасьць актыўнасьці ў беларускіх работнікаў. Ясна, што у гэтакім стане пакідаць справу на далей нельга. Нельга далучыцца да таго, каб беларускія работнікі ды беларуская меставая інтэлігенцыя, або была бяздзейнай апатычнай, або цягнулася ў хвасьце розных польскіх пэпэсаў, энпэраўцаў ды іншых. Неабходна і неадкладна трэба будзіць беларускую сьведамасьць у местах і актыўнасьць работнікаў і цягнуць іх да працы і змаганьня за Бацькаўшчыну. Трэба тыя сумныя зьявішчы, якія мы відзім па местах у сучаснасьці пэратварыць на радасныя праявы... Але хто можа і хто павінен гэта зрабіць?

У кожным месьце ёсьць некалькі сьвядомых і інтэлігентных работнікаў, дык ніхто іншы, а яны павінны і абавязаны зараз-жа ўзяцца за гэта і працаваць.. А каб праца іх была плянамернаю і больш карыснаю, дык яны, гэтыя перадавыя работнікі павінны стварыць „Беларускую Работніцкую партыю“. Мэтаю яе павінна быць абарона правоў беларускага работніка, а ідэалёгія — нацыянальная — беларуская.

Ёсьць-жа на сьведе Ангельская работніцкая партыя, ды іншыя, дык чаму-ж беларускія работнікі пазбаўляны гэтага? Дык чаму-ж беларускі работнік, як які асуджаны на пазбаўленьне роднае арганізацыі, павінен цягацца па чужых і варожых яму партыях?

Дык на вас браты работнікі, хто ўжо пачувае сябе Беларусам, ляжыць сьвяты абавязак ўратаваць сваіх клясавых братоў ад вялікага няшчасьця, вашым браты сьвядомыя работнікі абавязкам, зьяўляецца неабходнасьць даць меставаму работніку-Беларусу сваю родную арганізацыю, якая, як ніхто іншы, будзе бараніць беларускую работніцкую справу!

Дык, у добры час, да працы!

Скарга.

Спрэчкі у партыі камуністых.

Як ужо ведама, дык некаторыя камуністыя пад праваддырствам Троцкага і Зіноўева не згаджаюцца з рэштаю камуністых.

Прычыны нязгоды ў тым, што, так званы, камуністычны цэнтр паддаўся націску расейскага народу, дык пашоў на „ўступкі“ нацыяналістым, а дзеля гэтага адлажыў на далей сусьветную рэвалюцыю. Троцкі ды Зіноўеў з гэтым не згаджаюцца. Яны дамагаюцца „раздуваць“ „плянэтарны пажар рэвалюцыі“.

Дзеля таго, што ўлада ў руках цэнтра, дык як сам Троцкі, так і яго прыхільнікі знаходзяцца ў няміласьці цэнтравікоў, лідэрамі якіх зьяўляюцца Сталін і Бухарын. За свой бунтарскі капрыз проці паноў камуністычнага палажэньня—Троцкі і Зіноўеў былі зьмешчаны са сваіх высокіх становішчаў, дык цяпер зьяўляюцца радавымі сябрамі партыі. Ім пагражаюць поўным выключэньнем з партыі, калі яны будуць „бунтавацца“. Але-ж, як відаць, дык Троцкі і Зіноўеў вялікія рыбы камуністычнага мора: з імі яшчэ неяк лічацца. Адносна-ж іх прыхільнікаў не цэрамоняцца... Западазроных у прыхільнасьці да Троцкага і Зіноўева зараз-жа выкідаюць з партыі, а пасьля стараюцца хапіць на кручок, ды „прышыць к дзелу...“

Спрэчкі ў камуністычнай партыі гэтак далёка пашырыліся, што гэтымі днямі выключылі з партыі таварыша Прэабражэнскага. Прэабражэнскі разам з Бухарыным напісалі кніжку „Азбука Камунізму“, якая мае гэтакае значэньне, як у хрысьціян—Катэхізіс.

Праціўнікі камуністычнага цэнтру, г. зн. апазыцыянеры прыхільнікі Троцкага і Зіноўева, бяцам маюць падняць дэманстрацыю ў дзесятыя ўгодкі іствованьня камуністычнай улады. Але-ж гэта ім пэўна ня ўдасца, бо пануючыя камуністыя ніякае дэманстрацыі, варожае ім, не дапусьцяць.

Як відаць з некаторых крокаў камуністычнае ўлады, дык сьвяткаваньне дзесятых угодкаў ужо распачалося. Так напрыклад абвешчаны ўжо камуністычны маніфэст, якім—сяму-таму абяцаны сякія-такія міласьці ды амнэстыя, а галоўна вельмі многа запраектавана розных „добрых“ пачаткаў. З прычыны сьвяткаваньня адбываецца цяпер у Петраградзе гістарычная сэсія галоўнага савету. Паседжаньне адбываецца ў бышым Таўрычаскім палацы, дзе месьцілася да рэвалюцыі дзяржаўная Дума. Дык вось па гэтай гістарычнай сэсіі маніфэст камуністычнага ўраду быў зацьверджаны. На тым месцы дзе некалі быў царскі партрэт, цяпер там пастаўлена выляпляна з гіпсу абразіна Леніна. На тое-ж і пераварот!...

„Саколы“ і „Стральцы“—водзяцца.

У Польшчы ёсьць дзьве вайскова-спартовыя арганізацыі. Адна з іх завыаецца „Сакол“, якая адносіцца варожа да сучаснага ўраду, а другая „Стралец“, якая зьяўляецца прыхільнаю да ўраду і мае мэтаю дапамагаць уладам на мясцох. Дзеля таго, што „Стральцы“ карыстаюцца дапамогаю ад ураду, дык іх арганізацыя болей пашырана на крэсах сярод асаднікаў ды калёністых. З гэтымі „Стральцамі“ беларускае сялянства знаёма. „Сакол“ мае пасьпех на роўні са „Стральцом“ там у каранной Польшчы.

І вось „Дзеньнік Віленскі“ падаў вельмі цікавыя весткі аб працы „Сакола“ і „Стральца“!...

У Грэнбаціне, каля Таруня, „Саколы“ ладзілі забаву, дык гэтаму стараліся перашкодзіць „Стральцы“. У рэзультаце адзін „Сакол“ ад нажовых ранаў апынуўся ў бальніцы, а другі цудам астаўся цэлым ад... ручное бомбы..

А яшчэ цікавей таго, зьяўляецца гэтакая вось вестка, таго-ж самага „Дзеньніка“. Жырардаўская і мшчонаўская каманда „Стральцоў“ адбывала палявыя заняткі, пасьля чаго, гучна бавіліся ў Мшчонаве. У часе гучнае забавы захацелася пабавіцца іншым спосабам—ад чаго ўцярпела 15 чалавек, з якіх некалькі адставілі да бальніцы... У гэтакай забаве пажадаем мы, як „Саколам“ так і „Стральцом“, пасьпеху і ўдачы!.. Баўцяся паны на „здароўячка“!..

З жыцьця Польшчы.

Справы Сойму.

Пасьля месячнае працы ў „адкладзе", Сойм і Сэнат ізноў зачынены, няма ведама да якога часу. Апазыцыйныя газэты пішуць, што сучасны польскі ўрад не дазваляе працаваць Сойму толькі дзеля таго, што баіцца адказнасьці перад народным прадстаўніцтвам.

Польская прэса стараецца дагадацца, што далей будзе з Соймам? і ніяк ня можа нічога выгадаць. Гадае і так і сяк, а будзе пэўна гэтак, як захоча ён... г. зн. марш. Пілсудскі.

Гандлёвы баляне за верасень.

Паводле справаздачаў польскіх газэтаў за месяц верасень у Польшчу прывезена розных рэчаў на 218 мільёнаў, а вывезена толькі на 205 мільёнаў злотых. Так што прывезена на 13 мільёнаў болей, як вывезена. Для дзяржаўнае гаспадаркі гэта вельмі ня прыемна, бо тую колькасьць грошай, якая стварылася ад перавышкі прывозу над вывазам трэба выплаціць золатам. Але-ж, як у Польшчы золата не здабываецца, дык такі стан рэчаў калі прадоўжыцца, можа вельмі блага адбіцца на дзяржаўным эканамічным жыцьці, якая-ж прычына на гэта?—Некаторыя гавораць, што гэткі стан рэчаў вытвараецца ад таго, што людзі якія пастаўлены кіраваць дзяржаўнаю гаспадаркаю і грашовымі справамі—зьяўляюцца благімі кіраўнікамі?.. Дык хутка прыедзе Амэрыканец!.. Можа ён будзе мудрэйшым!..

Яшчэ аб пазычцы.

„Дзеньнік Віленскі" паставіўшы пытаньне: „Які будзем плаціць процант?" У адказ - цэлым радам фактаў і цыфраў даводзіць, што Польшча, хоць фактычна падпісала амэрыканскую пазычку на варунках платы 7 процантаў, будзе фактычна плаціць 9.40 процантаў, бо, у сувязі з пазычкай і на пазычку зьявіліся іншыя высокія аплаты. Гэтымі самымі фактамі „Дзеньнік" даказвае, што замежныя капіталісты ня маюць веры да ...польскіх абставінаў. А калі дадаць да гэтага кантралёра ад амэрыканскіх банкіраў, дык і ясна, што Польшчы за граніцаю ня вераць.

Забастоўка банкоўцаў.

Працаўнікі, г. зв. Дыскантовага банку ў Варшаве, ужо нешта два тыдні як бастуюць. Гаспадары банку ня хочуць задаволіць дамаганьні сваіх працаўнікоў, дык, каб падтрымаць калегаў, працаўнікі іншых варшаўскіх банкаў абвясьцілі аднадзёвую забастоўку і ўтварылі дэманстрацыю. Дэманстрацыя зьявілася перад гмахам прэзыдыуму Рады Міністраў натоўпам шэсьць тысяч банкавых працаўнікоў. Нас нічога так не цікавіць, як сама цыфра „шэсьць тысяч". Гэтакая лічба працаўнікоў, толькі тое і робіць, што лічаць грошы ды піша розныя рахункі!... А хлеб з зямелькі нехта-ж здабывае і для іх!...

НАВІНЫ.

— Ад веку мы спалі... Камісар ураду на м. Вільню забараніў Беларускаму Народнаму Тэатру пяяць беларускі нацыянальны гымн „Ад веку мы спалі..."

— Гр. Астроўскі закаваны ў ланцугі. Гэтымі днямі гр. Астроўскага, быўш. дырэктара Віленскай Беларускай Гімназіі, які, як ведама, арыштаваны і пасаджаны ў вастрог у Вронках, няведама для якіх мэтаў прывязьлі ў Вільню. Са станцыі Вільні да адпаведных уладаў гр. Астроўскага праводзілі закованым у ланцугі разам з нейкім угалоўным праступнікам. У гэтай справе старшыня Беларускага Пасольскага Клюбу пас. Ярэміч рабіў інтэрвэнцыю ў ваяводзкіх уладаў і запратэставаў проці гэтакага зьневажаючага абыходжаньня з гр. Астроўскім.

— Аб шаўлянскай школе. Беларуская пачаткавая школа Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Шаўлянах мае вялікі пасьпех і карыстаецца надта вялікай прыхільнасьцю з боку беларускага грамадзянства.

Цяпер ужо ходзіць у школу 130 дзяцей, як з вёскі Шаўляны так і з іншых суседніх вёсак! І яшчэ чакаецца новых 40 вучняў. Заняткі ідуць на дзьве зьмены.

Да польскіх школаў, якія знаходзяцца ў ваколіцах Шаўлянаў, ходзіць усяго па 10 вучняў. У шаўлянскай школе тутэйшымі сіламі ладзяцца спэктаклі і прадстаўленьні.

Праект забастоўкі.

„Robotnik" піша, што, каб дабіцца падвышэньня заработнае платы, работнікі ўсіх польскіх капальняў вугальля, гутаў і мэталёвых фабрыкаў пастанавілі распачаць забастоўку, калі гаспадары не задаволяць іх дамаганьняў.

Пачатак забастоўкі абвесьціць камісія, якая будзе вясьці перагаворы ад імя работнікаў з гаспадарамі.

Што дзеецца ў сьвеце?

Кук ня кукне ў Варшаве.

У Варшаве мае адбыцца сэсія цэнтральнага выканаўчага камітэту інтэрнацыянальнае арганізацыі вуглякопаў. На гэтую сэсію меў прыехаць Кук, кіраўнік ангельскага саюзу, але-ж польскі консул у Лёндане ня выдаў дазволу на прыезд Кука ў Варшаву, а калі гэтак, дык Кук ня кукне ў Варшаве!... Замест Кука Ангельцы іншага дэлегата ня прышлюць, а без гэтакага зьезд не адбудзецца.

Трэба ведаць, што гэты Кук, у леташнім годзе, кіраваў ангельскаю забастоўкаю. Ён хоць і не належыць да камуністых, аднак-жа, як відаць з гэтага здарэньня зьяўляецца вельмі страхотным для „дэмакратычнае" Польшчы, дзе камунізм — падобна таму райскаму дрэву зьяўляецца—забароненым і, як тое дрэва зьяўляецца надта прывабным для шмат-каго, аб чым сьведчаць, штодзенныя арышты ў розных краінах сучаснае Польшчы за „прыналежнасьць да камуністых".

Забастоўка вуглякопаў у Нямеччыне.

У Нямеччыне распачалася вялікая забастоўка вуглякопаў. Забастоўка паўстала дзякуючы нізкай заработнай плаце вуглякопам. З усіх 24 катэгорыяў работнікоў, дык вуглякопы зарабляюць найменш ад усіх, ня гледзячы на тое, што іх праца вельмі цяжкая. Усё гэта добра ведалі і ўрад і грамадзянства, аднак-жа ніхто не падымаў пытаньня аб павышэньні платы вуглякопаў, дзеля таго, што баяліся, каб не падаражэў вугаль, што ў сваю чаргу выкліча павышэньне цэнаў на ўсе рэчы

Забастоўка асягне сваю мэту, але-ж падвышку платы работнікі атрымаюць не ад гаспадароў-працадаўцаў, а ад казны. Гэтакім спосабам вугальле не падаражэе і уратуецца Нямеччына ад спадку цаны нямецкіх грошай, чаго Немцы вельмі баяцца.

Справа аб забойстве Пятлюры.

У Парыжы распачалася судовая справа аб забойстве украінскага атамана, Пятлюры. Як ужо пісалася ў газэтах, дык Пятлюру забіў жыд Шварцбард, які на судзе прызнаўся ў забойстве і тлумачыць забойства помстаю за пагромы жыдоў на Украіне, дзе быў атаманам Пятлюра.

Згодна дадзеных, якія маюцца на руках у Шварцбарда, дык у гады рэвалюцыі на Украіне забіта поўмільёна жыдоў.

Гэты судовы працэс выклікаў вялікую зацікаўленасьць, асабліва сярод жыдоўскага жыхарства ў Парыжы і ўкраінскіх эмігрантаў. Жадаючых быць прысутнымі ў салі суду, было гэтак многа, што не хапіла месца ў памешканьні. Хто спазьніўся, дык з гэтае прычыны ня мог быць упушчаны ў салю.

ЯКУБ КОЛАС. 9)

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

А ў яго быў кут багаты
Думак розных, сьпеву, сноў,
Казак вугал непачаты,
З ім парады ветрык вёў,
З ім размовы мелі хмаркі,
Перасьмейваліся з ім,
Плывучы ў адзеньні яркім,
Тканым сонцам залатым;
З ім улетку, дзень і ночку,
Булькаў сьветлы ручаёк,
А з палёў, з лясоў дубочку
Нёс навіны матылёк.
Углыбіўшыся ў плынь сьвету,
З тым злучыўшыся жыцьцём,
Часта ў жаль яго адзеты,
Ён зрабіўся пясьняром.
І сьпяваў ён так прыўдала
У той час, як сьвет сьціхаў,
Што аж неба замірала,
І зямля ўся замаўкала,
І дух згоды ахінаў.
Тады ўсё яе стварэньне,
І ўсё слухала той сьпеў;
Чэзла здраднае насеньне,
І зьнікалі злосьць і гнеў,
Ажывала ноч глухая.
Зноў займаўся ясны дзень.
Затраслася сіла злая,
Чуе—кепска: згіне цень.
Сьціхла песьня—цёмна стала,
Згасьлі ўраз усе агні,
І сякера забліччала
Пры дубовым карані!
Сьсеклі злыдні дзіва-дрэва,
Сэрца вынялі з яго,
Каб ня чулі болей сьпеву
Найдзіўнейшага таго,
А дубок без сарцавіны
Злосна кінулі на дол.
Змоўклі песьні з тэй часіны,
Смутна стала навакол;
Толькі зрэдка на сьвітаньні,
Як павейваў вецярок,
Журба чулася, стагнаньне, —
Плакаў сьсечаны дубок.
Шоў тым месцам падарожны,
І спыніўся: чуе ён —
Ні то голас чый трывожны,
Ні то струн балючы звон.
Агляну ўся—нікагутка.
Бліжай к дрэву ён ступіў —
Што за дзіва? што за чутка?
Дуб жалосна галасіў,
Як-бы скаргу слоў на кога
Ці на долю наракаў.
Падарожны з дуба тога
Дудку жыва змайстраваў
І пашоў у сьвет ён Божы
З тэю дудкай жабраваць.
Але ўжо ня так прыгожа
Гэта дудка стала граць,
Бо ня тое на ёй гралі,
Чым душа яе жыла,
Бо яе дар зьневажалі,
Бо нявольніцай была.
Смуткавала дудка тая
Аб тых родных каранёх,
Аб праўдзівых песьнях краю,
Мілым лузе і палёх.
Толькі-ж раз яна пачула
Родны голас, родны зык:
Воля, ласка ёй вярнула
Злымі вынятый язык,
А за момант ласкі, волі
Ўсё гатова даравяць,
І за гэта сваю долю
Стала дудка выслаўляць.
А як волю ўсю пачуе,
Дрэва тое ажыве,
Песьня-радасьць запануе,
У прасторы паплыве;
А на тых яго карэньнях
Дрэвы новыя ўзрастуць
І другому пакаленьню
Тую песьню запяюць".
Скончыў хлопчык казку гора
І галоўку пахінуў,
Зноў Сымонку, як учора,
Нейкі смутак агарнуў.
Ганна слоўка не ўраніла
І маўчала, як і ён,
Бы жуда іх ахапіла,
Надышла з усіх старон.
І раптоўна Ганна ўстала,
Міг—памкнулася маўчком,
Абняла, пацалавала
Крэпка-крэпка і прапала
У садку за вішнячком.
А на ўсходзе чырвань грае,
Цень радзее, нікне мрок,
І зямелька ўжо вітае
Новы радасны дзянёк.

ЧАСЬЦЬ ТРЭЦЯЯ.

I.

О край родны, край прыгожы!
Мілы кут маіх дзядоў!
Што мілей у сьвеце Божым
Гэтых сьветлых берагоў,
Дзе бруяцца срэбрам рэчкі,
Дзе бары-лясы гудуць,
Дзе мядамі пахнуць грэчкі,
Нівы гутаркі вядуць;
Гэтых гмахаў безгранічных
Балатоў тваіх, вазёр,
Дзе пад гоман хваль крынічных
Думкі думае прастор;
Дзе ўвосень плачуць лозы,
Дзе вясной лугі цьвітуць,
Дзе шляхом старым бярозы
Адзначаюць гожа пуць?
Гэй, адвечныя курганы,
Сьведкі прошласьці глухой!
Кім вы тут панасыпаны?
Чыёй воляю-рукой
Вы раскіданы па полі,
Даўных спраў вартаўнікі?
Эх, ня скажаце ніколі,
Што казалі вам вякі!
Вы пуцінаю нароўнай
Бяжыцё ў далячыню,
У бок Віліі чароўнай
І пад сьветлую Дзьвіну.
Край мой родны! дзе-ж у сьвеце
Край другі такі знайсьці.
Дзе-б магла так, поруч з сьмецьцём,
Гожасьць пышная ўзрасьці?
Дзе-бы вобруку з галечай
Расквятнеў багацтва цуд
І дзе-б з долі чалавечай
Насьмяяліся, як тут?...
Скрозь вяночкі дрэў вясёла
Над мястэчкам ці сялом
Цэрквы, стромкія касьцёлы
Вежы ўзносяць к небясам.
А званіцы перад сьвятам
У касьцёл, царкву завуць,
Каб перад Богам і прад братам
Віны ўсе свае пачуць.
Родны край! у Божа імя,
У чэсьць касьцёлаў! царквоў
Паміж дзеткамі тваімі
Многа легла камянёў;
Многа вышла трасяніны —
Меч, агонь зьнішчалі край:
З двух бакоў „айцы" дубінай
Заганялі нас у рай!

Выйшаў з друку і прадаецца

Беларускі Календар „Пагоня“

(сьценны-адрыўны)

НА 1928 ГОД.

Адрыўны календар „Пагоня“ зьмяшчае перадусім календарную часьць: дні старога і новага стылю са сьвятамі праваслаўнымі і каталіцкімі, імёны сьвятых, усход і заход сонца, зьмены месяца і зьмены пагоды паводле стогодняга календара.

На адваротных старонках календара зьмешчаны цікаўныя весткі, як напрыклад: гаспадарскія і лекарскія парады, беларускія народныя песьні, вершы найвыдатнейшых беларускіх пісьменьнікаў і іх жыцьцяпісы, весткі з гісторыі і географіі Беларусі і іншых народаў, інфармацыі аб беларускім грамадзкім жыцьці, жарты і розныя абвесткі.

ЦАНА календара 1 зл. 20 гр., з перасылкай 1 зл. 35 гр.

Хто выпісвае ня меней 5 календароў, той за перасылку нічога ня плаце, хто купляе ня менш 10 календароў, той атрымлівае 20% скідкі.

ГАЛОЎНЫ СКЛАД: Вільня, Завальная № 7, Кнігарня „Пагоня“

і ў Беларускай Кнігарні Ст. Станкевіча, Вільня, Вострабрамская 2.

Беларускі Народны Тэатр

Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры пад дырэкцыяй Пётры Булгака

У НЯДЗЕЛЮ 23 кастрычніка с. г. ў ВІЛЬНІ,

у салі **Прамыслова-Гандлёвага Клюбу** (вул. Ад. Міцкевіча № 33) адбудзецца

БЕЛАРУСКІ СПЭКТАКЛЬ.

1) **„Паўлінка“** („Заручыны Паўлінкі“)

Штука ў 3-х актах са сьпевамі і танцамі Я. Купалы і Ф. Аляхновіча.

2) **Хор і Народныя Танцы.**

— ПАЧАТАК а 8 гадз. 15 мін. УВЕЧАРЫ. —

Білеты ў цане ад 50 гр. да 2 зл. 50 гр. можна набываць у кнігарні „Пагоня“—Завальная № 7 і ў дню спэктаклю ў Прамыслова-Гандлёвым Клюбе ад 5-ай гадз. ўвечары.

Дырэкцыя Тэатру.

Гаспадарскі аддзел.

З практыкі карменьня кароў у Даніі.

(Працяг).

Каб ісьці такім шляхам, як Датчане, і падняць нашу жывёлагадоўлю, трэба і нам зьвярнуць увагу на малакагонныя кармы, як кармавыя караньплоды—буракі, рэпа і інш.

Ад буракоў карова павялічвае ўдоі, масла выходзіць прыемнае па смаку. У нас буракі, турнэпс (кармавая рэпа) добра растуць ня толькі на гародзе, але і на полі.

Не шкадуюць дацкія гаспадары сваім каровам і бульбы, але даваць карове больш 25—30 фунтаў у дзень бульбы ня варта. Трэба сьцярагчыся асабліва, каб у корм ня ішла праросласлая, мёрзлая і гнілая бульба. Перад дачай яе, абавязкава трэба мыць і рэзаць, інакш каровы могуць ёю ўдавіцца.

Да сытных кармоў належаць высеўкі, макуха, розныя зярняты і інш. Гэтыя кармы патрэбны скаціне ня толькі для прадукцыйнасьці, але і для жыцьця. Бяз дачы сытных кармоў разам з іншымі ня трэба спадзявацца памысных вынікаў карменьня. Датчане за гэтым пільна сачылі і шмат куплялі гэтых кармоў заграніцай. Аднэй макухі з Беларусі яны атрымоўвалі штогод да 150,000 пудоў. Сытныя кармы важны для скаціны дзеля таго, што яны маюць шмат бялка і жыру. Гэтыя кармы Датчане даюць мяшанкай з другімі кармамі.

Дзеля таго, каб рабіць правільную мяшанку кармоў, трэба мець магчымасьць адны кармы параўнаваць з другімі. Умовіліся абабраць **кармавую адзінку**, з якой зраўніваць усе кармы. Такой адзінкай у Даніі лічыцца сумесь з 1/3 фунта аўса, 1/3 ф. пшанічных высевак і 1/3 ф. сланечнікавае макухі. У нас, на Беларусі, за кармавую адзінку лічыцца 1 ф. сярэдняга аўса. Іншых кармоў на 1 ф. кармавых адзінак трэба браць паасобна гэтулькі (табліца прыблізная):

Травы з пашы	5 1/2 ф.
Канюшыны зялёнай	6 „
Вікі зялёнай	8 „
Бацьвіньня розн.	10—11 „
Сена сухадолаў	2 1/2—3 „
Сена балотнае	3—5 „
Сена канюшыны	2—2 1/2 „
Саломы яравой	3 1/2—4 „
Саломы азімай	6 „
Саломы, гароху і вікі	4 „
Мякіны яравой	2 1/2 „
Буракоў кармавых	10 „
Тарнэпсу	12 „
Ячменю (зярнё)	4/5 „
Аўса	1 „
Жыта	4/5 „
Пшаніцы	4/5 „
Бобу, гароху, вікі	4/5 „

Кароў у Даніі большай часткай трымаюць улетку ў хлеве, ці пасуць на прывязі. Сярэдняй карове, вагай 25 пуд., пры ўдою 25 ф. малака трэба 120 ф. травы. Гэту норму дацкі селянін і дае карове, а калі зялёнага корму не хапае, дык замяняецца раўназначнай па сытнасьці часткай другога корму.

Калі летам досыць лёгка карміць кароў, дык зімой гэта бывае даволі трудна. Трэба тут падабраць такія кармы, каб яны былі смачныя і сытныя. Апрача гэтага, тут трэба вылічыць, колькі карове трэба кожнага корму.

Для вылічэньня колькасьці кармоў на падтрыманьне карове жыцьця і яе прадукцыйнасьці, Датчане маюць у сябе пэўныя досьледы. Паводле гэтых досьледаў, карове патрэбна, на падтрыманьне жыцьця, на 3 пуды жывое вагі 1 кармавая адзінка, а на кожныя 3 ф. малака таксама—1 кармавая адзінка. Апрача гэтага, на цялё з трэцяга месяца цельнасьці надбаўляецца ад 1/2 да 1 кармавой адзінкі.

Кармы падбіраюцца для падтрыманьня жыцьця—грубыя, а для прадукцыйнасьці—сытыя і караньплоды. Грубых кармоў Датчане даюць ня больш 15 ф. у дзень на штуку сярэдняй вялічыні. У нас-жа даюць і да 20—25 ф. Даючы кармы, Датчане лічацца ня толькі з якасьцяй іх, але і з цаной, бо на карову яны глядзяць, як на фабрыку. Калі кожны фунт малака ці мяса будзе больш танейшы, то толькі ад гэтага будзе карысьць гаспадару пры палепшаным карменьні.

Ж.

(Канчатак будзе).

СЯЛЯНЕ! Прысылайце падпіску, падахвочвайце другіх прысылаць грошы і пашырайце „Сялянскую Ніву!“

Юрыдычныя парады

ў Беларускім Інстытуце Гаспадаркі і Культуры.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры арганізаваў Юрыдычную Сэкцыю, якая мае на мэце даваць парады сялянству ў рожных справах, як цывільных, так і палітычных.

Юрыдычная Сэкцыя Інстытуту знаходзіцца пад кіраўніцтвам спэцыялістага юрыста і затым парады будуць насіць цалком харахтар адвакацкіх парадаў. Парады можна атрымліваць на месцы ў Вільні асабіста, а таксама дарогай карэспандэнцыйнай. **Кожная парада, як вусная, так і лістовая каштуе 50 грошай.** Незалежна ад парадаў Юрыдычная Сэкцыя Інстытуту, на жаданьне Інтэрэсантаў, можа арганізаваць судовую абарону ў цывільных і палітычных справах, якія разьбіраюцца, як на месцы ў Вільні, так і на правінцыі.

Зварачвацца на адрэс: **Вільня, Завальная 6—5, Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры, Юрыдычная Сэкцыя.**

Кроў лілася ручаямі,
Здрада чорная расла,
Што папамі і ксяндзамі
Ў сэрцы кінута была.
І цяпер над намі, брацьце,
Яшчэ ў сіле той раздор —
І папоўскае закляцьце,
І ксяндзоўскі нагавор.
Брацьце мае, беларусы!
У тэй кнізе людзкіх спраў
Сам лёс, мусіць, для спакусы
Гэты край нам адзначаў.
Тут схадзіліся плямёны
Спрэчкі сілаю канчаць,
Каб багата адароны
Мілы край наш зваяваць,
А нас цяжка ў сэрца раніць,
Пад прыгон узяць навек.
Нашы скарбы апаганіць,
Душу вынесьці на зьдзек,
Каб у віры тэй ашукі
Зьнішчыць нашы ўсе сьляды,
Каб ня ведалі і ўнукі,
Хто такія іх дзяды.
І лілася кроў нявінна,
Швэд набытак наш паліў,
А ўрад царскі самачынна
Тут гвалтоўнасьці тварыў,
Будаваў вастрог народу
І барбарскім капылом
Мерыў волю і свабоду,
А культуру нёс з калом.
І бяз жалю капытамі
Конь казацкі тут ступаў
І збажынку з ярынамі
Талачыў і дратаваў.
Родны край! . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
Эх, чаго нам ні прышлося,
Брацьце мілыя, ужыць!
Колькі талентаў зьвялося,
Колькі іх і дзе ляжыць
Невядомых, няпрызнаных,
Неаплаканых нікім,
Толькі ў полі адсьпяваных
Ветру посьвістам пустым!
Дык хіба-ж мы праў ня маем,
Сілы шлях свой адзначаць
І сваім уласным краем
Край свой родны называць?

* * *

— Гэй, Сымон! Сымон! ты чуеш?
Сонца ўжо ўзышло — пара!
Ці забыўся, дзе начуеш?
Час нам выбрацца з двара! —
Дзед жабрак прачнуўся рана,
Будзіць хлопца. — Уставай!
Хварэць нечага на пана,
Хоць падзяку людзям дай! —
І зьбірае дзед манаткі
Ды бубніць сабе пад нос,
„Дзе-ж ён дзеўся, небажаткі?
Куды прах яго панёс?“
— Эй, ты чуеш? дзе ты згінуў? —
І няма адказных слоў.
Дзед трывожна погляд кінуў:
— Мусіць зьбег, каб я здароў! —
І затросься дзед ад страху,
Думка мозг яго ажгла:
— „Абакраў, гад, і даў маху!“ —
І сама рука лягла
На мяшэчак пад пахвінай,
Але цэл той вузялок.
І мысьленна прад хлапчынай
Тут пакаяўся дзядок.
„Але дзіва, што з ім стала?“
Сам сябе стары пытаў.
А тымчасам сонца ўстала,
Промень першы завітаў
У гуменца з-пад шчыцінкі,
І ў палосцы залатой
Нязлічоныя пылінкі
Закружыліся, як рой;
Пташкі-ластаўкі лятаі
То на двор, то са двара
Над гнязьдзечкамі снавалі
І так міла шчабяталі,
Як-бы жычылі дабра.
Зьлез дзед з торпу ў замяшаньні,
„Дзе-ж падзеўся той Сымон?
Ці дзе ходзіць спазараньня,
Непаседа-ветрагон?“
Абышоў дзед двойчы клуню,
Клікнуў раз-другі — няма!
І напала на дзядуню
Неадчэпная дума:
„Кінуў хлопец яго, кінуў!
Эх, ня ўмеў з ім ладзіць ён!“
І шкада яму хлапчыны —
Зьбег музыка, зьбег Сымон!
— А дзе-ж хлопчык твой, дзядуня?
— Няма, панюхна, няма
Ні за клуняю, ні ў клуні,
Вось шукаю, ды дарма, —
Ну, зьнік проста, як кампора...
Ой, праспаў яго, праспаў!
Ой-жа ліха, гора, гора!
Я бяз хлопчыка прапаў! —
Гаспадар сам вышаў з хаты,
Устрывожыўся ўвесь дом,
Абышлі ўсе клеці, спраты,
Аглядзелі ўсё кругом,
Нават зьбегалі к суседу.
Каб напасьці хоць на сьлед,—
Не знашлося нідзе сьледу,
Сіратою стаўся дзед.
— Ось, як-бы я страціў сына,
Так шкада, каб я здароў!
— Уцёк, дзедка, твой хлапчына
Да другіх гаспадароў! —
Ганна смутна і маркотна,
Яна думае аб ім:
Дзе-ж падзеўся ён, гаротны?
І куды пашоў? зачым?
І чаму ён не паведаў?
Хоць бы слоўка ёй сказаў!
Эх, нядобры хлопчык дзедаў,—
Сьвет дзяўчынцы зявязаў!
А яна-ж аб ім гадала,
Думку марыла аб ім:
Ці-ж было-б тут сьвету мала?
Ёй-бы й тут быў ня чужым.
Папрасіла-б яна тату —
Так напэўна-б і было, —
Каб яго прыняць у хату
Ці прыстроіць дзе ў сяло...
А мо' ён дзе сьпіць на сонцы
У садку за вішнячком?
Ён надзеі ткуць красёнцы
Залаценкім чаўначком.
І дзяўчынка ў тэй надзеі
Ідзе ў сад, ідзе сама.
Але там, на сонцагрэі,
Пуста ўсё, яго няма!
Пуста ў садзе і журботна,
Як-бы страціў нешта сад,
Нават лісьцечка дрыготна
Шум вядзе на смутны лад.
А вось тут, пад гэтай грушай,
Ён сядзеў, а з ім яна.
Ён тут сэрца ёй парушыў,
Вымаўляла тут струна.
Вышла Ганна на дзядзінец,
Сэрца сьціскае туга.

(Далей будзе.)

Весткі з Краю.

Панская чыстата.

М-ка Вішнева, Валожынскага павету.

Шмат прыходзіцца чытаць і чуць аб адміністрацыі ў нашай старонцы, якая з намі лічыцца, як з быдлам. Усім хіба, ведама, як праводзяць санітарныя рэвізыі па вёсках і мястэчках. Рожнымі спосабамі стараюцца ачысьціць кішаню нашага селяніна. Дык вось грамадзянству нашага мястэчка, прышлося на сваёй скуры дазнаць гэтага „ачышчэньня". 29 верасьня Камісія, якая складалася з доктара соймікавай амбуляторыі, каманданта дзяржаўнае паліцыі і падсолтыса нашае грамады, распачала рэвізыю. Сыпаліся кары па 10 залатовак за розныя „нячыстасьці", некалькі з іх падаю, напрыклад: грам. Сенкевіч за тое, што скрыня ад сьмецьця была парожная, пакараны штрафам 10 зл., Падбярэзкі за тое, што старыя сані ляжалі на падворку—10 зл., Х. Гальперын за тое, што на гародзе валяліся тычыны—10 зл., Г. Ліпковіч, што скрынка ад шмару ляжала на падворку—5 зл. Цяжка пералічыць усе „непарадкі, за якія каралі: пазабівалі студні, дык сяляне хоцяць па ваду за кілёмэтр. Нарэшце выявілі гэткія зьдзекі нашых жыхароў з цярпеньня, якія сабраўшыся пашлі паглядзець чыстасьці на падворку у дохтара, знайшоўшы ў доктара поўна сьмецьця і бруду. Папрасілі Камісію, каб зайшлі паглядзець, што там за чыстасьць. Камандант ведама згадзіўся, але доктар збялеўшы, як палатно, цьвярдзіў, што ў яго чыста. Першае, што кінулася ў вочы на падворку у п. доктара, было: памыйная яма, ў якой па бінтох і ваце лазіў рой мух, каля хлява былі кучы сьмецьця, дзе мух было ня меней, як каля ямы. Людзі пачалі прасіць каманданта, каб напісаў пратакол, а доктар гаварыў, што сьмецьце каля хлева было на агуркі...

Але мы, як жывём, дык ніколі яшчэ ня бачылі і ня чулі, каб увосень хто-колечы садзіў агуркі!...

Дык вось, братцы, наш доктар за нішто караў, а ў яго, дзе кожны дзень поўна хворых на рожныя хваробы (будынак стаіць у самым цэнтры мястэчка) поўна сьмецьця і заразы, над якім у пагодны дзень ўюцца раі мух. Дык вось дзе трэба глядзець за чыстатою ў такіх паноў, якія бяз літасьці зьдзіраюць скуры з нас!... Селянін мусіць глядзець каб як-небудзь зарабіць сабе на кавалак хлеба.

Прысутны.

З тутэйшых здарэньняў.

(м. Новы-Пагост, Браслаўскі пав.).

У нашым мястэчку жыве пан камэндант пас. паліцыі, Ю. Карловіч. Сам сябе лічыць грамадзянінам Польшчы, дык і робіць за гэта „карысьць" дзяржаўнаму скарбу.

Пан камэндант зладзіў з гандлярамі, каторыя адстаіваюць яго ў якой-колечы небяспечнай для камэнданта справе. За тое яны маюць добрыя даходы ад прадажы нелегальнага алкаголю і розных тавараў і ўсё гэта робіцца за яго ведамам.

Адзін раз спаткаў камэндант жабрака і спытаў, адкуль ён? Жабрак адказаў — з вёскі Вусоўцаў. Камэндант прывёў жабрака на пастарунак і стаў пытаць: „czy są hurtki?" Жабрак не разумеючы гэтых слоў, кажа, што я і хаты нямаю на чым паставіць, а ня толькі агуркі садзіць.

Камэндант так раззлаваўся, што хапіў жабрака за горла, ды стаў яго душыць, біць і гаварыць: „iż ty bolszewik, nie rozumie polskich słów!" Зьбіўшы жабрака да непрытомнасьці, ачуціўшы вывёў за мястэчка, як арыштанта і прыказаў аб гэтым нікому не гаварыць.

Гэта было ў месяцы жнівені г. г.

Справядлівы.

Беларуская культура пашыраецца.

Агульна ведама, што Віленска-Троцкі павет лічыцца найбольш апаляченым, ці ляпей сказаць адурманяным паветам у Заходняй Беларусі.

Засяляюць яго пераважна беларусы-каталікі, якія знаходзячыся пад сільным уплывам польскіх ксяндзоў, да гэтай пары лічаць сябе палякамі, ня гледзячы нават на тое, што гавораць толькі пабеларуску, а аб Польшчы ведаюць ня больш, як аб Гішпаніі аб Партугаліі.

Аднак з кожным годам усё ярчэй і ярчэй пачала праглядаць тут беларуская культура. То там, то сям пачала прабуджацца нацыянальная сьведамасьць. Беларускае друкаванае слова ўсё больш пачало заваёўваць сабе належнае месца.

Праўда, шмат яшчэ ёсьць такіх куткоў, дзе ўсё сьпіць непрабудным сном, якія польская заплясьнелая „шляхта" ды „польскія" ксяндзы лічаць сваімі засьценкамі.

Такім тыпічным, закінутым Богам і людзьмі, кутком, можна лічыць і м-ка Яшуны, якое знаходзіцца 27 кілямэтраў ад Вільні. Да гэтай пары сюды недалятала жывое беларускае слова. Народ хадзіў як у цемры. І вось 26-га кастрычніка с. г. дзякуючы стараньням і працы Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Вільні, была выслана ў Яшуны аб'ездная трупа Беларускага Народнага Тэатру.

У гэты дзень у Яшунах была ўрачыстасьць з прычыны закладзінаў нова-будуючага касьцёлу. Дзень быў цёплы, сонечны. Народу было тысячы. Як толькі ўбачылі абвесткі Б. Н. Тэатру, дык аж біліся каб папасьці на спэктакль. На вялікі жаль невялікая саля не магла зьмесьціць усіх гасьцей жадаючых быць у Тэатры. Гулялі „Паўлінку" — Янкі Купалы і „Заручыны Паўлінкі" — Ф. Аляхновіча, пасьля хор прапяяў некалькі народных песьняў. Калі хор закончыў сьпевы, дык на салі з пасярод гасьцей, каторых было больш 200 асоб, чутны былі галасы з просьбай: запяіця „Ад веку мы спалі", чаго Б. Н. Т. з прычыны забаровы ўладаю зрабіць ня мог.

Ніякая пяро няздолее апісаць таго вялікага захапленьня з якіх сяляне лавілі кожнае слова са сцэны. Гульнёй артыстаў прост усе былі зачараваны. А калі пеяў Хор, дык пасьля кожнай песьні ня моўкнучае шумная рэха аклясканў, „брава" і „біс" пакрывала салю. Роднае беларускае слова ўзварушыла ўсіх. Усюды чутны гутаркі аб артыстах, іх гульні і песьнях.

Памятка аб спэктаклі надоўга застанецца ў Яшунскіх ваколічных сялян.

Беларускі Народны Тэатр гэта — вялікі скарб для Беларускай Культуры. Гэта — вялікі сьвятар нацыянальнага адраджэньня. Гэта новы доказ нашай сілы, жывучасьці і працавітасьці.

Гэта пачатак унукаў пanаваньне, там дзе ўчора плакаў дзед.

Прысутны.

Вэтэрынарны доктар.

У нас у Радашкавічах, Маладэчанскага п. жыве вэтэрынарны доктар, які назначаны на ўсю воласьць. Можа хто падумае, што гэты доктар надта добры чалавек, калі аж газэты аб ім пішуць! А вось яго і красачкі: ня так даўно, у аднаго жыхара места Радашкавіч Х, здарылася няшчасьце: ехаў з поля, а паджаробак спудзіўся і страшэнна падзёрса аб калючыя драты. І вось гэты жыхар Х пашоў прасіць доктара, каб прышоў паглядзець і пасшываць скуру паджаробку. Але дзе там? Доктар прамудры, як Саламон. Ён пабачыў па адзежы, што чалавек бедны, і золатам не заплаце, дык і адказаўся, а нарэшце сказаў: „co tam, źrebak i zdechnie, to nie wielka szkoda". У нас у Радашкавічах такая вада чыстая, хто-бы не прыехаў, дык усякага абмые. Так і гэты эндэк-доктар, як толькі прыехаў да нас, быў бяднейшы, тады ўсюды ішоў, а цяпер раздурэў. Цяпер гэты доктар едзе лячыць толькі па абшарніцкіх маёнтках, бо там яму за фатыгу плацяць золатам ды далярамі, а бедны селянін хоць у ваду лезь пры няшчасьці.

Праўдзівы.

Спэктакль у Нарэўцы.

У нядзелю 16-га г. кастрычніка Гуртком Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Нарэўцы быў зладжаны беларускі спэктакль-вечарына; адыграны былі п'есы: „Боты" і „Мікітаў лапаць". Ролі выпаўняліся наступнымі гр.: у „Ботах": Максіма Дратвы—Ф. Скепко, Ганны—П. Волкавыцкая, Марка Траяка—В. Гарустовіч, свістуна—П. Кабац; у „Мікітавам Лапцю": Ямяння—Ф. Скепко, Грышіны—Н. Волкавыцкая, Саўкі—П. Кабац і Мікіты—С. Лукша. Ня лічучы двух няправідловых выхадаў, як жаночныя так і мужчынскія ролі выпаўняліся вельмі добра і спэктакль зрабіў на прысутных прыемнае і захапляючае ўражаньне. Пасьля спэктаклю адбыліся скокі да 2-й гадзіны ўночы. 30 проц. агульнага збору аддана на паводачан. Шчырая падзяка аматарам за іх працу. Пажадана, каб спэктаклі адбываліся часьцей.

Тутэйшы.

Канец польскага «Вызваленьня» ў Браслаўскім павеце.

Да рэдакцыі: „Сялянскае Нівы" ў Вільні

Паважаны пане Рэдактар, не адмоўце надрукаваць наступнае: 4-га чэрвеня 1926 года, я ніжэй падпісаны, быў выбраны, браслаўскім сялянствам, у асьветна-арганізацыйны камітэт „вызваленьня" (выбралі мяне завочна), ад чаго „вызваленцы" запрасілі мяне на паветовы зьезд у Браслаў на дзень 17 кастрычніка 1926 года. Куды я трапіў для сваей цікавасьці: паглядзець ці многа там будзе беларускага сялянства.

На вялікі жаль, на зьезд прыбыло многа беларусаў-сялянаў, несьведамых па нацыянальнасьці і (яны), веручы абяцанкам вызваленскага інструктара п. Бусілы, змусілі мяне прыняць удзел на зьездзе ў дыскусіях. На перавыбарах паветавага сэкрэтарыяту „Вызваленьна" выбралі мяне старшынёю, хоць ня быў і ня ёсьць сябрам партыі „Вызваленьня". Старшынства я прыняў з тэй мэтай, каб выявіць сялянам-беларусам увесь фальш „Вызваленьня", чаго я перад тым гэтага даканаць ня мог. Так і сталася. За маім старшынствам пазракаліся сяброўства чуць ня ўсе Беларусы і на астатку, мне ўдалося ўгаварыць астальных сяброў зьлідаваць сэкрэтарыят. 1-га кастрычніка г. г. Браслаўскі павятовы сэкрэтарыят „Вызваленьня" ў Браслаў'і перастаў істнаваць.

Маю надзею, што цяпер ніякім ліхадзеям беларускага народу ў Браслаў'і ня ўдасца залажыць новы сэкрэтарыят, бо ведаюць сяляне-Беларусы, што абаронцы іх зьяўляюцца ня „вызваленцы", а людзі з пад бела-чырвона-белага сьцягу, г. з. беларускія дзеячы, як пасол Ярэміч, пас. Рагуля і др.

16-X-27 г. Браслаў.

Ізыдор Пуятрэўскі.

Усячына.

Машына-чалавек.

Газэта „Дэйлі Тэлеграф" зьмясьціла вестку з Нью-Ёрку аб тым, што там у прысутнасьці прадстаўнікоў ад розных газэтаў ды спэцыялістых-тэхнікаў адбываліся пробы новае машыны. Па слоўнаму распараджэньню машына-чалавек запальвае электрычныя лямпачкі, рухае электрычны вэнтылятар, пражэктар і сыгнальную лямпу, а таксама прыводзіць у рух пылесос (машына, што зьбірае пыл).

Але-ж машына-чалавек ня толькі выконуе распараджэньні, а на'т дае адказы на пытаньні. Так напрыклад, гаспадыня з места можа затэлефанаваць у сваю кватэру і атрымаць ад машыны адказ аб тым, ці выпалена ў печы і аддаць патрэбныя распараджэньні, якія зараз-жа выконваюцца.

Машына-чалавек вельмі шгучная, аднак-жа рухаецца яна толькі чалавечым голасам, дзеля чаго трэба ў розных выпадках адпаведна да вымаганьня ад машыны працы зьмяняць тон голасу. Гэтаму навучыцца вельмі лёгка.

Машына-чалавек, калі яе паставіць каля тэлефону, як толькі зазвоніць тэлефон, дык зараз-жа бярэцца за трубку і адначасна злучае тэлефон з грамафонам, які дае таму, хто пытаецца, патрэбныя адказы згодна запытаньня.

Машына-чалавек ужо на'т датасавана да карыстаньня ў трох млынох, дзе яна выконвае абавязкі стоража ў вадаяных рэзэрвуараў (запасьнікоў). Гэтая машына-чалавек зьяўляецца здольнаю па сваей „спэцыяльнасьці" выканаць працу за 12 чалавек і можа працаваць цэлых 24 гадзіны кожнага дня.

Сяляне! Арганізуйцеся, у арганізацыі — сіла!

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!

Рэдактар і выдавец А. Герасімчук.
Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.